

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET
MINISTRY OF FINANCE

Del I

30.12.2014
Jan-Erik Enestam
Ossi Repo

Förslaget från kommunindelningsutredarna för Vasa området

Vasa stad har inlämnat en framställning daterad 11.11.2013 till finansministeriet om genomförandet av en särskild kommunindelningsutredning enligt fjärde kapitlet i kommunstrukturlagen (1698/2009).

Finansministeriet fattade ett beslut i ärendet 4.4.2014 och bestämde med stöd av 15 § i kommunstrukturlagen att en särskild kommunindelningsutredning verkställs mellan kommunerna Korsholm, Korsnäs, Laihela, Malax, Storkyro och Vörå, städerna Kaskö, Kristinestad, Närpes och Vasa. Samtidigt tillsatte ministeriet undertecknade till kommunindelningsutredare.

Enligt det uppdrag som vi fick har vi utfört en särskild utredning enligt 16 § i kommunstrukturlagen (1698/2009) om ändring av kommunindelningen i Vasaregionen på ett område omfattande tio kommuner. Vårt uppdrag inleddes 7.4.2014 och upphör 31.12.2014. I kommunindelningsutredningen ingår kommunindelningsutredarnas förslag, ett samgångsavtal samt en utredningsdel.

Enligt 2 § i kommunstrukturlagen är målet med utvecklandet av kommunindelningen en kommunstruktur som är livskraftig och regionalt enhetlig och har en fungerande samhällsstruktur, och som stärker förutsättningarna för kommuninvånarnas självstyrelse. Målet är också att en kommun ska bestå av en pendlingsregion eller någon annan sådan funktionell helhet som har ekonomiska förutsättningar och på personella resurser grundade förutsättningar att svara för ordnandet och finansieringen av servicen för kommuninvånarna och för en tillräcklig egen serviceproduktion.

Enligt 4 § i kommunstrukturlagen kan kommunindelningen ändras, om ändringen främjar de mål för utvecklande av kommunindelningen som avses i 2 § samt förbättrar:

- 1) kommunens funktionella och ekonomiska förutsättningar att svara för ordnandet och produktionen av service eller främjar kommunens funktionsförmåga i övrigt;
- 2) servicen eller levnadsförhållandena för invånarna i området;
- 3) verksamhetsmöjligheterna för näringarna i området; eller
- 4) samhällsstrukturens funktionsduglighet i området.

Av de ovan nämnda förutsättningarna ska åtminstone en uppfyllas. Strävan med en särskild kommunindelingsutredning är därtill att kommunen ska bestå av ett enda område. Förutsättningarna för en ändring i kommunindelningen bedöms också med avseende på områdets framtida utveckling.

Granskningen av de tio kommunerna som vi presenterat i utredningsdelen och de därtill anslutna bakgrundsutredningarna samt arbetsgruppernas rapporter liksom också flera diskussionstillfällen med regionens invånare och kommunala beslutsfattare har övertygat oss om att en strategisk utvecklande samgång mellan Vasaregionens tio kommuner uppfyller alla fyra förutsättningar i 4 § i kommunstrukturlagen. Därtill utgör de tio kommunerna ett relativt enhetligt pendlings- och besöksområde samt en funktionell helhet. Den nya tvåspråkiga kommunen kommer att vara livskraftig och funktionsduglig med tanke på landskapet Österbotten och även mer omfattande hela västra Finland och Umeåregionen i Sverige.

Under utredningsarbetet har vi också granskat den s.k. 3+7-modellen. Där skulle regionens tre sydligaste kommuner bilda en egen ny kommun och de resterande sju en egen kommun. Utredningsarbetet visade dock att en samgång mellan Kaskö stad, Kristinestad och Närpes stad till en ny kommun inte skulle göra området tillräckligt livskraftigt vad gäller folkmängd, demografisk utveckling eller ekonomi.

Som en kommun kan utredningsområdet med tio kommuner bäst utveckla sin livskraft och bevara sin ställning i förhållande till de stadsregioner som är stadda i utveckling. Det nya Vasa med ökande folkmängd kan utvecklas och bli så attraktivt att det kan klara de stora utmaningarna med ökat servicebehov som en åldrande befolkning föranleder inom en nära framtid. Då det nya Vasas arbetskraft inte heller just ökar fram till år 2030, är det mycket viktigt att se till att regionen är attraktiv. Bara om man lyckas med detta kan man trygga att antalet nya arbetsplatser som planerats för regionen förverkligas på det sätt som framlagts i Vasaregionens näringsstrategi 2015–2020 som är på väg att färdigställas.

Det nya Vasa är tvåspråkigt. För att bevara språkens nuvarande ställning områdesvis föreslår kommunindelingsutredarna i samgångsavtalet en närfullmäktigemodell. Då den förverkligas möjliggör den bl.a. att service produceras områdesvis för invånarna på deras modersmål på samma sätt som i nuläget. Tvåspråkigheten garanterar det nya Vasas kulturella mångfald och skapar för sin del en grund för tryggnad av livskraften.

Utgående från utredningen framlägger vi för Kaskö stad, Korsholms kommun, Korsnäs kommun, Kristinestad, Laihela kommun, Malax kommun, Närpes stad, Storkyro kommun, Vasa stad samt Vörå kommun följande förslag:

Vasa områdets kommunindelning ändras så att alla tio kommuner som varit föremål för granskningen (Kaskö, Korsholm, Korsnäs, Kristinestad, Laihela, Malax, Närpes, Storkyro, Vasa och Vörå) upplöses 31.12.2016 och av dem bildas en ny kommun 1.1.2017. Den nya kommunens namn är Vasa. Den använder benämningen stad och tar Vasas vapen som sitt vapen.

Vasa
30.12.2014

Jan-Erik Enestam
kommunindelningsutredare

Ossi Repo
kommunindelningsutredare